

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422203578
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4422203578.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: M. M. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., O. XX, zastúpená Mgr. Zuzanou Gálikovou, advokátkou, so sídlom Nitra, Farská 33 a M. E. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., V. XX, zastúpený: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 28. novembra 2022 č. k. 8P/150/2022-192 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie tak, že upravil styk otca s maloletým dieťaťom: M. J., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý štvrtý kalendárny týždeň v mesiaci v pondelok, stredu a piatok od 09.30 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky a každý prvý kalendárny týždeň v mesiaci v piatok, sobotu a nedeľu od 09.30 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je vedené na Okresnom súde Nitra sp. zn. 11P/255/2022. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 331 CSP a § 360 ods. 1, 2 CMP. Uviedol, že matka doručila na súd dňa 30. 08. 2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby súd nariadil povinnosť otcovi odovzdať maloleté dieťa M. J. do jej starostlivosti a súčasne neodkladným opatrením zveriť maloletého do jej starostlivosti, otca zaviazat' na platenie výživného vo výške 400 eur mesačne a upraviť styk otca s maloletým dieťaťom v trvaní troch hodín v sobotu a troch hodín v nedeľu v prítomnosti matky. Svoj návrh odôvodnila tým, že s maloletým dieťaťom bývala do 29. 08. 2022 v dome otca dieťaťa. Ich spolunažívanie definovala ako značne komplikované, od narodenia maloletého sa správanie otca postupne zhoršovalo, bolo sprevádzané slovnými útokmi voči jej osobe, párkrát došlo aj k miernym fyzickým roztržkám z jeho strany a už v týchto chvíľach badala, že si dieťa majetnícky uzurpuje. K vyostreniu situácie došlo 29. 08. 2022 vo večerných hodinách, kedy chystala maloletého kúpať a otec dieťaťa po slovnom osočovaní zobral plačúce dieťa a odmietal jej ho dať, napriek tomu, že sa k nej dieťa pýtalo. Po tom, ako otec matku udrel a sotil, odišiel s dieťaťom k svojim rodičom, kde dieťa nechal a vrátil sa naspäť. Matka privolala políciu, pričom stará matka odmietla vydať matke dieťa a od toho času je matke bránené v starostlivosti o svoje maloleté dieťa, ktoré je vzhľadom na svoj vek silne citovo naviazané na matku a jej starostlivosť. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 8P/150/2022-5 zo dňa 06. 09. 2022 neodkladným opatrením nariadil otcovi povinnosť odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti matky a návrh matky vo zvyšnej časti zamietol. Otec sa voči výroku, ktorým mu súd nariadil povinnosť odovzdať maloletého

do starostlivosti matky odvolal. Súčasne s odvolaním doručil aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal úpravy styku s mal. dieťaťom na každý tretí týždeň v kalendárnom mesiaci od nedele od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 17:00 hod. a každý prvý týždeň v kalendárnom mesiaci od piatka od 09:00 hod. do nedele do 14:00 hod. s tým, že matka je povinná maloletého na stretnutie riadne pripraviť a dieťa otcovi odovzdať v stanovenom čase a otec je povinný dieťa v stanovenom čase matke vrátiť. Miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa bude miesto bydliska matky. Styk navrhol upraviť bez prítomnosti matky, nakoľko neexistuje žiadny racionálny dôvod, pre ktorý by mal byť v styku s maloletým obmedzený, keď je dieťa na neho zvyknuté a je schopný o dieťa sa postarať. Svoj návrh odôvodnil ďalej tým, že nariadením neodkladného opatrenia vznikla situácia, kedy mu matka bráni v styku s maloletým, pričom počas ich vzájomného spolužitia on bežne trávil čas so synom aj bez jej prítomnosti a vedel sa o syna postarať. Rovnako je maloletý zvyknutý aj na starých rodičov a zvykol s nimi tráviť čas bez prítomnosti matky, uvedené mu však v súčasnosti nie je umožnené. V súčasnosti, nakoľko sa s matkou nevedia dohodnúť, má za to, že styk je potrebný upraviť bezodkladne tak, aby bol zabezpečený a zachovaný pravidelne s oboma rodičmi. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd uznesením č. k. 7CoP/39/2022-161 zo dňa 14. 11. 2022 odvolanie otca ako oneskorené, odmietol. Zároveň v odôvodnení uznesenia uviedol, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku otca s maloletým je príslušný rozhodnúť súd prvej inštancie. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 23. 11. 2022 vyplýva, že podľa vyjadrenia oboch rodičov sa styk otca so synom realizuje takmer každý deň, pokiaľ je otec na Slovensku. Matka je vždy prítomná počas celej realizácie styku a styk sa realizuje dve až tri hodiny. Otec uviedol, že styk sa realizuje aj pol dňa, napr. boli na spoločnom výlete v Z., predtým 2x v E. na poldňovom výlete. Bez prítomnosti matky rodičia styk nerealizovali. Otec dieťaťa deklaroval, že matka mu nedovolí realizovať styk bez jej prítomnosti. V závere pohovoru sa rodičia dohodli na úprave styku otca s maloletým dieťaťom nasledovne: po príchode otca zo zahraničia (v noci z piatka na sobotu) bude maloleté dieťa v starostlivosti otca v sobotu, pondelok, stredu piatok, nedeľu, utorok, štvrtok, sobotu v čase od 9.30 hod do 16.00 hod. Pokiaľ otec príde domov zo zahraničia v sobotu ráno, matka je ochotná sa mu prispôsobiť a odovzdať mu dieťa za účelom realizácie styku v nedeľu. Nasledujúci deň 24. 11. 2022 matka telefonicky kontaktovala kolízneho opatrovníka a uviedla, že si premyslela svoje rozhodnutie ohľadne realizácie styku a navrhla upraviť realizáciu styku tak, že styk sa bude realizovať v takom istom rozsahu ako sa dohodli s otcom dieťaťa, ale iba tri hodiny denne a za jej prítomnosti. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia je čiastočne dôvodný, keďže styk otca s maloletým doposiaľ upravený nebol. Podľa zhodného vyjadrenia rodičov otec sa s maloletým stretáva takmer každý deň, keď je otec na Slovensku vždy za prítomnosti matky. Otec však s realizáciou styku v prítomnosti matky nesúhlasí a domáha sa neodkladnej úpravy styku bez prítomnosti matky aj s prespatím maloletého u neho. Vzhľadom na to, že rodičia sa nevedia dohodnúť na styku otca s maloletým (na spôsobe, ani na jeho rozsahu), súd preto otcovi upravil styk s maloletým neodkladným opatrením, v prítomnosti matky tak, ako bol doteraz zaužívaný, pričom prihliadol na vyjadrenie otca v návrhu, že si prispôbil pracovný čas v zahraničí tak, aby mohol byť s maloletým každý tretí týždeň v kalendárnom roku v mesiaci od nedele do nasledujúcej nedele a každý prvý týždeň v kalendárnom mesiaci od piatka do nedele. Súd je toho názoru, že styk dohodnutý rodičmi na ÚPSVaR Nové Zámky dňa 23. 11. 2022 nesleduje najlepší záujem maloletého. Takáto frekvencia styku je pre dieťa vo veku necelých 1,5 roka únavná a zdá sa, že je prispôbená primárne záujmom otca tráviť s maloletým čo najviac času v mesiaci nahusteného do týždňov, kedy sa nachádza na území SR sledujúc tak osobný záujem otca tráviť s maloletým presne toľko času, koľko s ním trávi matka. Súd je toho názoru, že ani dieťa nie je povinné sa prispôsobovať záujmom rodičov, ktorí neprihliadali na záujem maloletého pri rozchode. Rodičia si musia uvedomiť, že sa jedná o dieťa útleho veku, ktoré má svoj režim, ktorému by sa mali prispôsobiť práve rodičia. Súd upravil styk otca s maloletým za prítomnosti matky, nakoľko doteraz sa styk realizoval takýmto spôsobom a nebolo preukázané, že by prítomnosť matky bránila otcovi v budovaní vzťahu, naviac, v záujme maloletého je potrebné predísť zopakovaniu sa situácie z minulosti, kedy otec maloletého vyše týždňa zadržoval a dieťa vydal matke až na základe súdom nariadeného neodkladného opatrenia. Súd neodkladným opatrením nerozhodoval o zverení maloletého do starostlivosti niektorého z rodičov ani o výživnom, nakoľko nevzhliadol potrebu neodkladnej úpravy týchto pomerov, keď starostlivosť maloletého je zabezpečená u matky a otec na výživu maloletého pravidelne prispieva. Pokiaľ otec pravidelne a hodnotne využije čas návštev, bude táto dočasná úprava styku nateraz postačujúca k tomu, aby sa medzi ním a maloletým naďalej rozvíjal a upevňoval cit spolupatričnosti. Súd vo veci vykoná ešte dokazovanie a bude skúmať všetky rozhodujúce skutočnosti pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, t.j. ohľadom jeho zverenia do osobnej starostlivosti, určenia výšky výživného, ako aj úpravy styku tak, aby to bolo v najlepšom záujme maloletého. Z uvedeného dôvodu súd zároveň rozhodol tak, že toto

neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je vedené na Okresnom súde Nitra sp. zn. 11P 255/2022, t.j. dokým budú došetrené najmä odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, jeho citové väzby k obojom rodičom, ako aj osobné a majetkové pomery oboch rodičov. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec, namietajúc, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal nariadené neodkladné opatrenie jednak v časti rozsahu úpravy styku, ako aj v časti realizácie styku s maloletým za prítomnosti matky. Súd nariadil neodkladné opatrenie, ktoré je v rozpore s dohodou, ktorú rodičia uzavreli na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, kde matka uviedla, že súhlasí, aby sa styk realizoval bez jej prítomnosti. Okrem toho, súd upravil počet dní, ktoré môže byť so synom v menšom rozsahu ako bola dohoda rodičov, hoci na tomto počte dní a aj frekvencii sa rodičia zhodli. Z napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, z akých dôkazov a akými úvahami sa súd riadil pri nariadení napadnutého neodkladného opatrenia. Napriek dosiahnutej dohode medzi rodičmi, súd uzavretú dohodu neakceptoval a nariadeným neodkladným opatrením jeho styk so synom oproti dohode, ale aj oproti predchádzajúcemu zaužívanému systému obmedzil. Je síce pravdou, že matka oznámila kolíznemu opatrovníkovi, že si dohodu rozmyslela, ale keďže tak urobila len deň po tom, ako rodičia k dohode dospeli, zmena jej názoru nemohla byť dôsledkom toho, že by to dieťaťu nevyhovovalo, nakoľko to rodičia nestihli ani vyskúšať. Súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že styk dohodnutý rodičmi na ÚPSVAR Nové Zámky nesleduje najlepší záujem maloletého. Z odôvodnenia však už nie je zrejmé, akými dôkazmi sa súd riadil pri vyslovení takéhoto vážneho záveru a z toho dôvodu je potrebné považovať rozhodnutie ako také za nepreskúmateľné, nepodložené a najmä jednostranne akceptujúce len názory matky, nevyplývajúce z vykonaného dokazovania. Konajúci súd maloleté dieťa v tomto konaní nevypočul, nikdy ho nevidel, rovnako ako ani rodičia zatiaľ vypočutí neboli, preto jediným dôkazom, pokiaľ má súd k dispozícii len dôkazy vyplývajúce zo spisu, sú práve správy od kolízneho opatrovníka a vyjadrenia strán. Keď sa potom súd od týchto správ kolízneho opatrovníka, ako aj od zaužívaného systému rodičov odchýlil, je potrebné, aby k tomu mal dôkazy, ktoré takýto postup odôvodňujú. Pokiaľ mieni súd konštatovať, že časté stretávanie s niektorým z rodičov nie je v záujme dieťaťa (navyše za predpokladu, že sa na takejto forme rodičia dohodli), musí mať na to vážny dôvod. Žiaden takýto vážny dôvod (okrem subjektívneho pocitu súdu) však v tomto prípade preukázaný nebol. Tiež poukázal na to, že matka ani v jednom prípade pri pohovoroch na kuratele neuviedla, že by bolo stretávanie dieťaťa s otcom pre dieťa únavné. Dosiaľ sa stretával so synom, pokiaľ bol na Slovensku, každý deň, hoci za prítomnosti matky. Rodičia sa dohodli na stretávaní každý druhý deň, čo prakticky znamená pre neho 8 dní v mesiaci, bez prítomnosti matky. Súd svojím rozhodnutím tento styk zúžil na 6 dní v mesiaci, a to ešte za prítomnosti matky. Na tomto mieste je potom potrebné si položiť otázku, ako môže byť takéto rozhodnutie v záujme maloletého dieťaťa. Rozhodnutím súdu sa otec bude stretávať so synom menej, ako bola akákoľvek doteraz uzavretá dohoda medzi rodičmi. Súd teda nielenže nevychádzal zo správy kolízneho opatrovníka, ale nerešpektuje ani len dohodu rodičov, či predchádzajúce zvyklosti. Jedinú zvyklosť, ktorú súd zohľadnil v neodkladnom opatrení, je stretávanie za prítomnosti matky, teda zase prihliadajúc len na názor matky. Čo sa týka stretnutí za prítomnosti matky, takéto rozhodnutie nie je ničím odôvodnené a z jeho pohľadu nepochopiteľné. Je zdravý, schopný sa o dieťa postarať, navyše, s ním už aj v minulosti sám neraz trávil čas. Incident, na podklade ktorého súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým mu nariadil vydať dieťa matke, bol založený na jednostrannom vyjadrení matky a súd nariadil neodkladné opatrenie bez toho, aby si čo i len zistil jeho stanovisko. Matke nikto nebránil sa so synom stretnúť, nebolo jej dieťa zobraňované, či zadržované, a navyše, on má také isté rodičovské práva ako matka, teda tak ako matka môže odísť k svojim rodičom s dieťaťom (a súd na to spravidla nereaguje tak, že nariadi neodkladné opatrenie, aby matka vydala dieťa otcovi), tak aj otec môže odísť s dieťaťom k svojim rodičom. Súd od počiatku v tejto veci rozhoduje jednostranne a nerešpektuje jeho práva ako rodiča. Je absolútne neakceptovateľné uviesť, že stretávanie dieťaťa s otcom vo frekvencii každý druhý deň nie je v záujme dieťaťa. V tomto smere namietal aj spôsob, akým bolo vykonané šetrenie pomerov u rodičov. Zatiaľ, čo správa kolízneho opatrovníka obsahuje popis, aké hračky má dieťa u matky a aká bola komunikácia dieťaťa s matkou, šetrenie u neho nebolo robené za prítomnosti maloletého, preto v tomto smere sa kolízny opatrovník ani nemohol vyjadriť, aká je komunikácia dieťaťa s otcom. Navyše, aj on má doma hračky pre dieťa, a to hračky rôzneho charakteru vrátane edukatívnych, to sa však v správe kolízneho opatrovníka neuvádza. Rozhodnutie o stretávaní sa so synom za prítomnosti matky rovnako nemožno vnímať inak, ako celkom jednostranne akceptovanie návrhov matky bez akýchkoľvek

podporných a najmä objektívnych dôkazov. V prvom rade je potrebné si položiť otázku, z akého dôvodu má byť vlastne matka prítomná pri realizácii styku? Všetky bežné aktivity už s dieťaťom absolvoval a matka to nikdy ani nenamietala. V konečnom dôsledku to bolo aj rozhodnutie matky, že práve on bude otcom jej dieťaťa a zrazu dieťa nemôže ostať samé s otcom počas bežného dňa? Keď bolo dieťa mladšie a rodičia žili spolu, s tým problém nebol a zrazu sa stal nespôsobilým? Tiež je potrebné si uvedomiť aj dôsledky rozhodnutia súdu o stretávaní sa za prítomnosti matky, či je takéto rozhodnutie v záujme maloletého dieťaťa. V ich prípade sa jedná o zdravé dieťa a zdravého a riadne pripraveného otca, ktorý má podmienky a záujem sa s dieťaťom stretávať. Rovnako má záujem, aby sa dieťa stretávalo aj s jeho rodinou, čo však s matkou „za chrbtom“ je veľmi ťažko realizovateľné. V danom prípade súd svojím rozhodnutím obmedzil čas, ktorý môže tráviť so synom, hoci na to neboli splnené vôbec žiadne predpoklady. Jedná sa o malé dieťa, pri ktorom je každý mesiac stretávania dôležitý. Je treba poukázať na to, že súd práve takýmto rozhodnutím koná v rozpore so záujmom dieťaťa, v rozpore so základnými právami dieťaťa, keď nerešpektuje právo, ale aj povinnosť oboch rodičov podieľať sa na výchove. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a rozhodol o úprave styku s maloletým bez prítomnosti matky. Zároveň, vzhľadom na zmenu jeho pracovných týždňov od januára 2023, navrhol, aby bol jeho styk so synom upravený na prvý a druhý týždeň v mesiaci. Navrhol odvolaciemu súdu, aby o podanom odvolaní rozhodol nasledovne: Odvolací súd mení uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/150/2022-192 zo dňa 28. 11. 2022 tak, že upravuje styk otca s maloletým dieťaťom: M. J., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. M. J., nar. XX. XX. XXXX vždy od pondelka v prvom kalendárnom týždni v mesiaci od 9:00 hod. do nedele v prvom kalendárnom týždni v mesiaci do 16.00 hod. a od štvrtka v druhom kalendárnom týždni v mesiaci od 9.00 hod. do soboty do 16.00 hod. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré je vedené na Okresnom súde Nitra sp. zn. 11P 255/2022. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletým vždy v prvý kalendárny týždeň v mesiaci v utorok, vo štvrtok a v sobotu od 09:00 hod. do 17:00 hod. bez prítomnosti matky a vždy v druhý kalendárny týždeň v mesiaci v pondelok, stredu, piatok a v sobotu od 09:00 hod. do 17:00 hod. bez prítomnosti matky.

3. K odvolaniu otca sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, udávajúc, že dohoda, ku ktorej rodičia maloletého dieťaťa dospeli počas pohovoru na ÚPSVR dňa 23. 11. 2022, bola dohodnutá v záujme maloletého dieťaťa, rešpektujúc podľa vyjadrenia rodičov jeho denný režim a zároveň právo otca na realizáciu styku. I napriek útlému veku dieťaťa, otec má právo na realizáciu styku s maloletým dieťaťom. Pri uzatváraní dohody bola zohľadnená skutočnosť, akou je útlý vek dieťaťa, rozdielne miesta bydliska rodičov, ako aj súčasné externé podmienky, v ktorých v súčasnom období nie je vždy možné realizovať styk s maloletým dieťaťom. Je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že dieťa dôverne pozná prostredie v rodine otca, pretože tu doteraz so svojimi rodičmi žilo. Podľa názoru kolízneho opatrovníka realizácia styku v domácom prostredí otca, kde má dieťa svoje pohodlie, môže si oddýchnuť, je pre maloleté dieťa vhodnejšia a menej zaťažujúca. V čase realizácie styku otec bude mať dostatočný priestor plnohodnotne tráviť s maloletým dieťaťom spoločný čas, rozvíjať vzájomné citové väzby a adekvátne zabezpečovať potreby maloletého dieťaťa primerane jeho veku. Neodkladné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a upravuje sa ním kontakt rodiča s dieťaťom dočasne iba v takom rozsahu, aby bola udržiavaná a rozvíjaná citová väzba medzi rodičom a dieťaťom. Kolízny opatrovník sa pridržiava svojich písomných vyjadrení vo veci samej.

4. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila aj matka, majúc za to, že súdom upravený a nariadený styk otca s dieťaťom v rozsahu a stanoveným spôsobom realizácie tohto styku prostredníctvom nariadeného neodkladného opatrenia sleduje najlepší záujem maloletého dieťaťa. Súd vždy skúma, či je styk maloletého dieťaťa v prospech dieťaťa samotného a je povinný veľmi starostlivo zvážiť, aká úprava tohto styku - časové vymedzenie, určenie prostredia, prítomnosť druhého rodiča pri realizácii styku, vzhľadom na odôvodnené potreby maloletého, zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšie maloletému dieťaťu. Uznesenie o neodkladnom opatrení tieto zákonné požiadavky napĺňa tým, že je v najlepšom záujme ich syna M.. V ich prípade je rozhodujúci najmä vek M., ktorý má 19 mesiacov. Od jeho veku sa odvíja množstvo osobitostí, v súlade s ktorými musí súd nastaviť styk s otcom, aby tento korešpondoval s uspokojovaním potrieb maloletého. V prvom rade v súčasnosti nemá maloletý ustálený spánkový režim. Syn nie je schopný momentálne tráviť denný spánok v domácnosti otca a kvôli tomuto nedostatku je podráždený a mrzutý. V prípade, keby nebola prítomná vôbec, je presvedčená o tom, že jeho stav by bol podstatne horší. Vzhľadom na svoj nízky vek, syn nie je ešte schopný verbálne vyjadriť svoje potreby

- potrebu hladu, tepla či chladnejšieho prostredia a svojou prítomnosťou ako matky pri styku otca s dieťaťom, len otcovi napomáha porozumieť potrebám maloletého. Do komunikácie otca s maloletým synom nezasahuje, avšak niekedy je nevyhnutné z jej strany usmerniť navrhnuté aktivity otca, a to najmä s ohľadom na aktuálny zdravotný stav maloletého, aktuálnej dennej nálady a prežívania podnetov maloletého, či vhodnosti zvolenia styku v interiéri, či v exteriéri, vzhľadom na povahu aktuálneho oblečenia maloletého. Jej prítomnosť pri realizácii styku nijako nebráni otcovi v budovaní vzťahu so synom. Robí všetko preto, aby si vzťah vybudovali, čo je preukázateľné tým, že aj v období, keď neboli ako rodičia viazaní žiadnym rozsudkom súdu (ani uznesením o neodkladnom opatrení) dobrovoľne a ochotne vždy vychádzala otcovi v ústrety a umožňovala v plnej miere - každodenne v čase jeho pobytu na Slovensku, ich stretávanie a to aj napriek tomu, že syna otec zadržával osem dní. Nie je pravdou, že počas tohto obdobia zadržávania syna mala k nemu prístup. Inak by nebolo potrebné žiadať o vydanie neodkladného opatrenia. Otec dodnes vôbec nepreukázal, že má schopnosti sa o M. postarať sám, bez zásahu iných osôb. Je pre ňu prekvapujúce, ako veľmi dnes bezvýhradne trvá na osobnej starostlivosti o syna bez jej prítomnosti, hoci, keď spolu žili v spoločnej domácnosti, pred ich rozchodom, neprejavoval o maloletého eminentný záujem. K stavu schopnosti prevziať plnohodnotnú zodpovednosť za adekvátne pokrytie všetkých potrieb maloletého bez jej prítomnosti je potrebné dospieť postupne, po čiastkových úspechoch, a nie nárazovo, ako to navrhuje otec. Čo sa týka posudku úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, súd ho berie do úvahy, nie je však ním viazaný, a práve naopak, jeho povinnosťou je vytvoriť si svoj vlastný úsudok po zvážení všetkých okolností každého individuálneho prípadu. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pri tvorbe dohody medzi nimi ako rodičmi, sledoval dosiahnutie kompromisu tzv. strednej cesty medzi ich návrhmi, pričom osobne maloletý nebol úradom nikdy videný, ani sa tento úrad nezúčastnil na stretávaní sa otca s maloletým, z čoho vyplýva, že nemôže objektívne posúdiť priebeh stretávania sa, ani potreby maloletého, nakoľko informácie o maloletom, ktorými úrad disponuje, majú len subjektívny charakter. Pri hľadaní tohto kompromisu, t. j. dohody, bola vo veľkom strese a nesprávne vyhodnotila narýchlo vytvorený a predstretý návrh, a až neskôr si uvedomila, že predmetný návrh dohody by nebol v najlepšom záujme M., a preto ho do 24 hodín odvolala. Momentálne nastavené stretávanie sa otca s maloletým v uznesení o neodkladnom opatrení, otcovi umožňuje spoznať reálne potreby syna a jej prítomnosť mu uľahčuje ich vzájomnú adaptáciu.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodovanie, keď napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné považovať za nedostatočne odôvodnené v aspektoch posúdenia zákonných podmienok na nariadenie neodkladnej úpravy pomerov.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý

znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

10. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

11. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je nesporné, že otec ako súčasť podaného odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 8P/150/2022-5 zo dňa 06. 09. 2022, ktorým mu súd neodkladnou úpravou pomerov nariadil povinnosť odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti matke, doručil aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal úpravy styku s mal. dieťaťom na každý tretí týždeň v kalendárnom mesiaci od nedele od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 17:00 hod. a každý prvý týždeň v kalendárnom mesiaci od piatka od 09:00 hod. do nedele do 14:00 hod. s tým, že matka je povinná maloletého na stretnutie riadne pripraviť a dieťa otcovi odovzdať v stanovenom čase a otec je povinný dieťa v stanovenom čase matke vrátiť. Miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa bude miesto bydliska matky. Styk navrhol upraviť bez prítomnosti matky, nakoľko podľa jeho názoru neexistuje žiadny racionálny dôvod, pre ktorý by mal byť v styku s maloletým obmedzený, keď je dieťa na neho zvyknuté a je schopný o dieťa sa postarať. Svoj návrh odôvodnil i tým, že skôr nariadeným neodkladným opatrením vznikla situácia, kedy mu matka bráni v styku s maloletým, pričom počas ich vzájomného spoluzitia on bežne trávil čas so synom aj bez jej prítomnosti a vedel sa o syna postarať. Rovnako je maloletý zvyknutý aj na starých rodičov a zvykol s nimi tráviť čas bez prítomnosti matky, uvedené mu však v súčasnosti nie je umožnené. V súčasnosti, nakoľko sa s matkou nevedia dohodnúť, má za to, že styk je potrebný upraviť bezodkladne tak, aby bol zabezpečený a zachovaný pravidelne s oboma rodičmi.

12. Pred rozhodnutím súdu prvej inštancie napadnutým uznesením mal súd prvej inštancie k dispozícii správu kolízneho opatrovníka zo dňa 22. 11. 2022 (resp. úradný záznam zo dňa 23. 11. 2022), z ktorej je jednoznačné vyjadrenie oboch rodičov maloletého M., že styk otca s dieťaťom sa realizuje každý deň, pokiaľ je otec na Slovensku, pričom matka je pri realizácii styku prítomná a styk sa realizuje 2-3 hodiny. Súčasťou tejto správy je i oznámenie o dohode rodičov o úprave styku otca so synom, už bez prítomnosti matky, od ktorej dohody následne matka z hľadiska realizácie styku bez jej prítomnosti a v rozsahu dojednaného styku nad 3 hodiny denne, odstúpila.

13. Preskúmavajúc napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v rámci odvolacieho konania, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní dôsledne nevysporiadal s tým, aké zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia zákonná úprava ustanovenia § 325 CSP nariaďuje. Konštatovanie súdu v napadnutom rozhodnutí, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, pretože styk otca so synom doposiaľ upravený nebol, nezodpovedá tomu, čo pre nariadenie neodkladného opatrenia ako operatívneho zásahu súdu do pomerov účastníkov konania zákonná úprava vyžaduje. Uvedené umocňuje i následné konštatovanie súdu, že otec sa stretáva so synom takmer každý deň, avšak nie je spokojný tak s rozsahom styku, ako i so skutočnosťou, že pri styku je prítomná matka dieťaťa. Teda, či už z napadnutého rozhodnutia samotného, resp. z

obsahu spisu, je nespornou skutočnosť, že otec realizuje styk so synom v čase, keď je na území SR takmer denne, jeho nespokojnosť však premení z toho, že nesúhlasí s prítomnosťou matky pri styku, pričom má tiež záujem so synom sa stretávať intenzívnejšie.

14. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, je odvolací súd tohto názoru, že súd prvej inštancie sa dôsledne nevysporiadal tak s posúdením návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako ani s tým, či bolo preukázané naplnenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle zákonnej úpravy, pretože odpoveď na túto otázku nie je možné z napadnutého uznesenia zistiť. Nespornou je pritom skutočnosť, že napriek tomu, že rodičia majú rozdielny postoj k otázke rozsahu a formy realizácie styku otca so synom, otec sa so synom pravidelne stretáva v rámci rodičmi nastaveného režimu stretávania sa a ich nazeranie na spoločné rodičovské práva a povinnosti aktuálne nachádza aspoň minimálne zosúladenie. Práve v tomto kontexte bolo potrebné vyhodnotiť účelnosť neodkladnej úpravy pomerov. Rovnako odvolací súd dáva do pozornosti tú skutočnosť, že vo veci samej tiež prebieha konanie, v rámci ktorého súd prvej inštancie vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie a posúdi všetky aspekty relevantné z hľadiska prijatia konečného rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletému M. ktoré nie je možné posúdiť v tomto štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia.

15. S ohľadom na uvedené dôvody, súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodovanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).